

I

Vergilius Jones, een man zonder vrienden en met een tong die iets te groot was voor zijn mond, daalde op dinsendach-ochtend graag het klifpad af (meneer Jones, een ietwat pedant heerschap met belangstelling voor de oorsprong der dingen, noemde de dagen van de week sonnendach, manendach, dinsendach, wonsdach, donresdach, vriendach en saterdach; dit soort aanstellerij was er, onder andere, de oorzaak van dat hij geen vrienden had). Het was vijf uur in de ochtend; geheel zonder reden verkoos meneer Jones gewoonlijk dit volkomen willekeurige tijdstip om toe te geven aan zijn voorliefde voor het enige strandje van Kalfeiland. Bijgevolg trippelde hij als een geit de neerwaartse spiraal van het pad af, in het behendiger kielzog van een gebocheld besje genaamd Dolores O'Toole, dat een buitengewoon fraaie notenhouten schommelstoel op haar rug had gebonden. Dat had ze gedaan met de riem van meneer Jones. Waardoor deze genoodzaakt was beide handen te gebruiken om zijn broek op te houden. Daar had hij het tamelijk druk mee.

Nog enige feiten over meneer Jones: hij was lomp van lichaam en kort van zicht. Zijn ogen knipperden veel omdat ze niet wilden geloven in hun bijziendheid. Hij had drie initialen, de welgedelgeboren heer V.B.C. Jones. De B stond voor Beauvoir en de C voor Chanakya. Het waren historische namen, namen die illusies wekten, al was meneer Jones geen illusionist en beschouwde hij zichzelf als een soort historicus. Vandaag, toen hij arriveerde op het doodse grijszilveren zand van zijn uitverkoren eiland, omringd door grijszilveren nevelen die eeuwig boven de wielende woelige wateren hingen, zou hij weldra een treffen hebben met een kleine historische gebeurtenis. Als hij het geweten had, dan zou hij uitvoerig hebben gefilosofeerd over de parade van de geschiedenis, over het onvermogen van de historicus om

vanaf de zijlijn toe te kijken. Men diende zichzelf niet als een Olympische kroniekschrijver te beschouwen, zou hij hebben gezegd; men maakte deel uit van de parade. Een historicus wordt beïnvloed door de hedendaagse gebeurtenissen die voortdurend het verleden herscheppen. Dat zou hij oprecht hebben gedacht, hoewel de parade al enige tijd zonder zijn hulp voortschreed. Maar vanwege zijn bijziendheid, vanwege de mist en vanwege de pogingen zijn broek op te houden, zag hij het lichaam van ene Wiekende Arend niet aan komen drijven op de vloed; en Dolores O'Toole bleef de zware taak van publiek zijn bespaard.

Mensen die proberen zelfmoord te plegen, weten het soms zo aan te pakken dat ze buiten adem raken van verbazing. Wiekende Arend, die nu snel aan kwam drijven op de kam van een golf, zou dat al gauw ontdekken. Op het ogenblik was hij buiten kennis, hij was gewoon door een gat in de zee gevallen. Die zee was de Middellandse. Maar nu niet, niet helemaal tenminste.

Het besje Dolores zette de schommelstoel op het zand. Meneer Jones keek goedkeurend toe. De schommelstoel stond met zijn rug naar de zee en keek uit op het beboste rotsmassief van de Kalfberg, die bijna het hele eiland bedekte, afgezien van de kleine open plek recht boven het strand waar meneer Jones en Dolores woonden. Meneer Jones ging zitten en begon te schommelen.

Dolores O'Toole was een afvallige katholiek. Ze putte soms een goddeloos genot uit het zichzelf stimuleren met kerkelijke of roomse kaarsen. Dat deed ze omdat ze dan wel gescheiden was van haar echtgenoot, maar niet van haar begeerten. Haar voormalige echtgenoot, meneer O'Toole, baatte een dranklokaal uit in K, het stadje hoog op de hellingen van de Kalfberg, en ze had een afkeer van K in het algemeen, van drinkers in het bijzonder en van haar echtgenoot in het bijzonderst. Die afkeer liet ze blijken door een geïsoleerd leven te leiden met Vergilius Jones (ver van K, van de bar van meneer O'Toole en van diens favoriete re-

creatieoord, de beruchte hoerenkast van Madame Jocasta). En elke dinsendach droeg ze bij zonsopgang de schommelstoel van meneer Jones naar het strand.

‘Zwaartillend,’ mompelde meneer Jones in zichzelf, met zijn rug naar zee. ‘Zwaartillend, de zee vandaag.’

Het lichaam van Wiekende Arend kwam aan land met zijn gezicht naar boven, hetgeen verklaart waarom hij niet was verdronken. Hij lag vrij dicht bij de rug van de schommelstoel van meneer Jones, en de opstuwende golven schoven hem steeds dichterbij. Meneer Jones en mevrouw O’Toole bleven onkundig van zijn aanwezigheid.

Het is van belang te weten dat Wiekende Arend over het geheel genomen vriendelijk en goed was, maar weldra zou hij verantwoordelijk zijn voor een groot aantal doden. Hij was ook net zo goed bij zijn verstand als de eerste de beste, maar die eerste de beste was dan ook Vergilius Jones.

De relatie tussen Vergilius Jones en Dolores O’Toole kenmerkte zich door een buitengewoon toeval: ze hielden van elkaar maar waren niet bij machte hun liefde te verklaren. Het was geen mooie liefde, want ze waren extreem lelijk. De liefde werd niet verklaard omdat beiden zo ernstig beschadigd waren door ervaringen dat ze liever hun gevoelens koesterden in de beslotenheid van hun hart dan die bloot te stellen aan mogelijke spot en afwijzing. Dus zaten ze dicht bij elkaar, maar gescheiden door deze beslotenheid, en zong Dolores krakerige liedjes, tandeloze rijmpjes over rouw en vergelding, terwijl Vergilius zijn zangerige elliptische praatjes praatte, ter oefening van zijn gedachten en zijn tong die beide te groot voor zijn hoofd waren, en kwamen ze niet dichterbij geluk dan daar op het verlaten strand.

‘Witbaard is mijn grote liefde en vervult mij met verlangen,’ zong Dolores zwaarmoedig, op het ritme van de wiegende schommelstoel. Vergilius streek in gedachten verzonken over zijn witgrijze kin en hoorde niets.

‘Taal,’ mijmerde hij, ‘taal maakt concepten. Concepten maken ketenen. Ik ben op weg, Dotty, op weg en ik weet niet waarheen. Niet vluchtig genoeg voor de wegen van Grimus, niet aards genoeg voor de wegen van K, pingponggewijs in gedachten heen en weer tussen hen en jou. Dolores O’Thule. Smart van de goden. Lieve, ik ben niet altijd geweest zoals je me nu ziet. De terreur van de tietjes. Ik. Ooit. Toen. Vroeger.’

‘Op een schone ochtend vroeg, toen de zon ten hemel joeg, weende ik, een maagdekijn, diep in de vallei’n,’ jammerde Dolores.

De bewusteloze Arend was minder dan een voet van de schommelhouten verwijderd.

‘Dit eiland,’ mopperde Vergilius Jones krachtig maar binnensmonds, ‘is het vreselijkste oord van de hele schepping. Aangezien we lijken te overleven en niet in zijn wegen worden meegezogen, lijken we lief te hebben.’

Hij zou verder hebben bespiegeld, over rituelen, over obsessies, over de neurosen en repressieve gedragingen die voortkomen uit ballingschap, over leeftijd, over gevangenzitten, over vriendschap en liefde, over de staat van zijn likdoorns, over de ornithologie van de mythe, en gedachten hebben verfiind en verzonnen in de vredige aanwezigheid van Dolores; en zij zou verder hebben gezongen, tot haar liedjes een traan uit haar ogen lieten druppen; en dan zouden ze naar huis zijn gegaan.

Maar op dat moment kwam het lichaam van Wiekende Arend tot rust tegen de volmaakt gesneden schommelhouten van de volmaakt gesneden schommelstoel met de volmaakt gesneden dansers die erlangs slingerden. De aldus getarte stoel hield op met schommelen.

‘Dood,’ riep Dolores ontsteld. ‘Dood, uit de zee...’

Vergilius Jones gaf geen antwoord, omdat hij zijn mond vol had met zee die in de longen van Wiekende Arend had gezeten.

Maar ook hij was gealarmeerd terwijl hij het leven terugademde in de vreemdeling.

‘Nee,’ zei hij uiteindelijk, met de bedoeling dat Dolores en hij het zouden geloven. ‘Het gezicht is te bleek.’

Een opmerkelijk feit over de komst van Wiekende Arend naar Kalfeiland: de eilandbewoners, die niet al te verbaasd hadden moeten zijn over zijn komst, vonden die uiterst verwarrend, verontrustend zelfs. Terwijl Wiekende Arend zelf, toen hij eenmaal bepaalde informatie had verworven, zijn komst al snel volkomen onopmerkelijk vond.

De informatie was de volgende:

Niemand kwam ooit toevallig op Kalfeiland.

De berg trok zijn eigen soort aan.

Of misschien deed Grimus dat.

I I

De dag was goed begonnen. Dat wil zeggen, hij leek voldoende op de voorgaande dag (wat betreft weer, temperatuur en stemming) om de halfslapende jongeman de illusie van continuïteit te geven. Toch verschilde hij ook voldoende van de zojuist verstreken dag (wat betreft subtiele zaken zoals de windrichting, de kreten van de zwenkende vogels daarboven en het gekakel van het squawvolk hier beneden) om een overeenkomstige en tegengestelde illusie van tijdsbeweging te wekken. De jongeman koesterde zich prettig in deze conflicterende en eenstemmige droombeelden, dreef langzaam omhoog naar bewustzijn, waardoor een derde illusie, het heden, zowel verbannen als vervangen zou worden.

Ik was de jongen. Ik was Joe-Sue, Axona-indiaan, een wees die bij zijn geboorte een dubbelzinnige naam kreeg omdat het ge-

slacht nog geruime tijd onzeker bleef, maagd, jongere broer van een wild vrouwtjesdier dat Vogel-Hond heette en dat bang was haar schoonheid te verliezen, wat merkwaardig was omdat ze niet mooi was. Het was ook mijn (zijn) eenentwintigste verjaardag en ik stond op het punt Wiekende Arend te worden. En op te houden een paar andere mensen te zijn.

(Ik was Wiekende Arend.)

De Axona's zijn niet geïnteresseerd in eenentwintigste verjaardagen. Ze vieren alleen puberteit, verlies van maagdelijkheid, bewijs van moed, huwelijk en dood. Bij de puberteit namen de Ouden geitenharen en bonden die als een baard om mijn gezicht, terwijl de Schaamaan mijn net potent geworden organen zalfde met de ingewanden van een haas, voor vruchtbaarheid, onderwijl zingend tot de god Axona.

De god Axona had maar twee wetten: hij wilde dat de Axona's zo vaak mogelijk tot hem zongen, op het veld, op de wc, tijdens het vrijen, als ze de concentratie konden opbrengen; en hij droeg de Axona's op een apart ras te blijven en zich niet in te laten met de boze wereld. Ik had nooit veel tijd voor de god Axona, vooral niet in de puberteit, omdat mijn stem, zodra ik de baard in de keel kreeg, buitengewoon onbetamelijk werd en ik het zingen helemaal opgaf. En dan was er Vogel-Hond met haar hang naar de buitenwereld. Zonder die hang zou ze nooit de venter Sispy hebben ontmoet; en dan zou ze nooit zijn weggegaan, en zou ik nooit zijn weggegaan, en zou alles anders zijn gelopen. Of misschien zou er onvermijdelijk een Sispy zijn geweest.

Laat me een paar dingen uitleggen. Ik ben opgegroeid op een tafelberg in wat bij mijn weten nog steeds de Verenigde Staten heet, of, in de spreektaal, Amerindia. De tafelberg was zelfvoorzienend; dat wil zeggen dat hij al het voedsel produceerde dat de Axona's nodig hadden. Geen enkele Axona was ooit van dit plateau afgedaald naar de vlakten beneden; en na een paar gevechten waarin de boze wereld ontdekte wat een onneembaar fort

Axona was, werden we met rust gelaten. Vogel-Hond was voor zover ik weet de eerste Axona die de vlakten opzocht, en ze was in ieder geval de eerste die de taal leerde en een uitgesproken voorkeur of genegenheid voor de vlakten ontwikkelde.

Om Vogel-Hond te begrijpen moet u weten dat we wezen waren, Vogel-Hond en Joe-Sue. Mijn moeder overleed een paar tellen voordat ik geboren werd, vandaar dat mijn officiële naam Uit-Dood-Geboren is. Joe-Sue noemden ze me om me niet te kwetsen. Maar of het pijnloos is om eenentwintig jaar bekend te staan onder een hermafrodietaanname, die elke begerenswaardige vrouw afschrikt uit angst een taboe te doorbreken, daar mogen anderen over oordelen.

Mijn vader overleed kort daarop, waardoor de dertienjarige Vogel-Hond alle verantwoordelijkheid voor mij kreeg. Vogel-Hond was niet haar officiële naam. Niemand heeft me die ooit verteld. Ze nam deze naam zelf aan, als krijgersnaam, toen ze zestien was.

Dat was geen populaire zet bij de Axona's, maar Vogel-Hond en ik waren toch al niet geliefd na de dood van onze familie. En wel hierom: wezen zijn in Axona als bastaards tussen rashonden. We waren zo goed als paria's vanaf het moment dat mijn vader overleed, en door ons karakter werd onze hopeloze toestand er niet beter op.

Vogel-Hond was altijd al een vrije geest geweest. Ik zeg dit met enige afgunst, want ik ben het niet, en nooit geweest ook. Conventies deden haar niets, gewiektheid was niets voor haar. Als kind voelde ze zich aangetrokken tot pijl en boog en walgde van fornuis en ketel, tot groot ongenoegen van de Ouden. Dat was een voordeel voor mij. Het betekende dat ze voedsel kon verzamelen voor ons. Het betekende dat ze in het veld net zo goed was als de meeste jonge mannen. Vogel-Hond was een geboren kostwinner. Met borsten. Kostwinners met borsten waren de Axona's een gruwel.

Naarmate ik opgroeide, werd de afkeuring steeds openlijker. Gesprekken bij de waterput vielen stil als ik naderde. Ruggen werden toegekeerd als Vogel-Hond voorbijkwam. Neuzen werden in de lucht gestoken, de Axona's verklaarden ons voor zover mogelijk dood. Ze konden ons niet verbannen, want we hadden geen misdaad gepleegd. Maar ze hoefden ons niet aardig te vinden, en dus deden ze dat niet.

'Nou,' zei Vogel-Hond tegen me toen ik zestien was (en wat een jonge, hulpeloze zestien), 'als zij ons niet willen, kunnen wij ook zonder hen.'

'Ja,' zei ik, 'we kunnen zonder.' Ik zei het droevig, want al was ik makkelijk te beïnvloeden door Vogel-Hond, ik had net als alle jongeren stiekem de behoefte om geaccepteerd te worden.

'We zullen onze vrienden gewoon elders moeten zoeken.' Ze zei het achteloos, zij het ietwat uitdagend. Ze had er duidelijk jaren op lopen broeden. Het was een zin die ons heden, onze toekomst, ons hele leven zou veranderen. Natuurlijk was Joe-Sue het eens met zijn grote, kundige, mannelijke zuster.

Iets wat Vogel-Hond me nooit voor de voeten heeft geworpen, iets wat ik pas ontdekte toen zij weg was, was dat de voornaamste reden, de ware oorzaak van onze afscheiding van de stam niet onze status van wezen was, niet haar mannelijkheid, niet dat zij de naam van een krijger had aangenomen, niet haar gedrag in het algemeen, zij was helemaal de oorzaak niet. Dat was ik, Joe-Sue.

Om drie redenen: ten eerste mijn onduidelijke geslacht; ten tweede de omstandigheden van mijn geboorte; en ten derde mijn huidskleur. In deze volgorde. Een hermafrodit zijn bij de Axona's is heel slechte magie. Een monster. Van die toestand in een 'normale' man veranderen staat bijna gelijk aan zwarte kunst. Ze vonden dat niet prettig. Zijn wat ik was, geboren uit de dood, was een slecht voorteken; als ik de dood kon veroorzaken op het moment van mijn geboorte, zou die als een gier op mijn

schouder zitten waar ik ook ging. En wat mijn huidskleur betreft: de Axona's zijn een donker ras en vrij klein. Toen ik opgroeide, werd duidelijk dat ik op onverklaarbare wijze licht en vrij groot was. Die genetische afwijking – blankheid – maakte dat ze bang voor me waren en contact vermeden.

Omdat ze bang waren, respecteerden ze ons tot op zekere hoogte. Omdat ik een rariteit was, minachtten ze ons tot op zekere hoogte.

Het spreekt vanzelf dat Vogel-Hond en ik een nauwe band hadden. Ze heeft nooit gezegd hoezeer ze leed onder mijn mismaaktheden. Het was een teken van haar liefde.

Dus was ik vanaf het allereerste begin toegerust voor mijn reis naar Kalfeiland. Ik was een balling in een geïsoleerde gemeenschap en ik klampte me vast aan mijn liefde voor mijn zuster als een schipbreukeling aan drijfhout.

Die dag, toen Vogel-Hond het onzegbare zei, vertrouwde ze me een geheim toe.

‘Voordat ik zo oud was als jij, ben ik naar Beneden gegaan,’ zei ze. Ik was geschokt. In die dagen kon ik nog geschokt raken door het idee de wet van Axona te overtreden.

‘Toen ik zo oud was als jij, ben ik naar de stad gegaan,’ zei ze, ‘en heb bij het raam van een eetgelegenheid geluisterd. Er was daarbinnen een zingende machine. Die zong over een schepsel dat Vogel-Hond heette, slim, gemeen. De machine was bang voor het schepsel. Ik dacht: dat is mijn krijgersnaam.’

Verdoofd van schrik vroeg ik: ‘En hoe zit het met de Demonen?’ Mijn stem haperde. ‘Hoe ben je ontkomen aan de Wervende Demonen?’

Ze wierp haar hoofd in haar nek. ‘Makkelijk,’ zei ze vol minachting. ‘Ze zijn niets anders dan lucht, ze zijn er niet.’

Sinds die dag maakte Vogel-Hond veelvuldig uitstapjes naar de stad. Ze kwam terug vol verhalen over bewegende beelden en snel bewegende machines; over machines die water en voedsel

gaven, en over enorme hoeveelheden mensen... Ik had nooit de moed met haar mee te gaan. Daar, in de stad, hoorde ze over eenentwintigste verjaardagen. 'Dat is de dag dat je bewijst dat je een krijger bent,' zei ze. 'Je gaat naar de stad, en bovendien ga je alleen.'

Het was ook de dag waarop ze meneer Sispy tegenkwam en het eeuwige leven kreeg.

Zoals ik al zei, begon de dag goed voor de jonge Joe-Sue. Maar zodra hij wakker was, werd dat begin gelogenstraft.

I I I

Het was Joe-Sues verjaardag: ik stond op en ging naar buiten. De hemel was verblindend blauw. De tafelberg, bezaaid met roodbruine tenten, was diep, intens groen, als een groene vlag die boven een dieprode, dorbruine wereld wapperde. Als de Wervelende Demonen daar beneden wervelden, konden ze me niet pakken en leek alles goed in de wereld.

Vogel-Hond zat op een rotsblok, een volwassen vrouw, vierendertig jaar, drie maanden en vier dagen oud, in vodden, haar haren zwart boven het olijkleurige gezicht. Ze hield twee flesjes vast. Dat in haar rechterhand was gevuld met een heldergele vloeistof. Dat in haar linkerhand was gevuld met een helderblauwe vloeistof. Kleur tierde overal welig, behalve op mijn huid. Ik voelde een wolk voor de zon langstrekken.

De glans van opwinding op het gezicht van Vogel-Hond terwijl ze zich gretig over haar schatten boog, verdreef het sombere moment.

'Ik ben Beneden geweest,' zei ze, 'om te zien of de Wervelende Demonen rustig zijn vandaag. Ze zijn rustig. Het is in orde. Maar haar stem klonk afwezig, haar ogen starden strak naar de felgekleurde flesjes.

‘Ik heb een man ontmoet tussen hier en de stad,’ zei ze afstandelijk. ‘Hij heeft me deze gegeven.’

‘Wat zijn het? Wie was hij? Waarom heeft hij ze jou gegeven?’

‘Hij was een venter. Hij heette meneer Sispy. Aardige man. Rare naam, Sispy. Hij gaf ze mij omdat ik ze wilde hebben.’

‘Maar wat doen ze?’

‘Ze zullen me jong houden,’ zei ze en klemde ze nog steviger vast. ‘Tenminste, deze doet dat. Ze hield het gele flesje omhoog.

‘Hoe lang?’ vroeg ik schuchter. De schaduw was terug.

‘Voor eeuwig,’ schreeuwde ze triomfantelijk, en barstte toen in tranen uit. Met mijn armen om haar heen, nat van haar angstige vreugdetranen, vroeg ik: ‘Wat doet het andere, het blauwe?’

Ze gaf niet meteen antwoord.

Nu ik zoveel ouder ben, weet ik niet meer precies wat het woord ‘magiër’ betekent. Voor Joe-Sue, die was geboren en getogen in een stam waar magie zich voortdurend in het dagelijks leven mengde, betekende het iemand die kennelijk over krachten, of kennis, beschikte die hijzelf ontbeerde. Misschien is dat het enige opzicht waarin het woord betekenis heeft; en volgens die definitie was voor Joe-Sue en Vogel-Hond zoals ze toen waren, meneer Sispy ontegenzeggelijk een magiër. Vogel-Hond beschreef hun ontmoeting als volgt: ‘Ik zat achter een rots uit te kijken naar Wervelende Demonen toen plotseling achter me een stem klonk die SISPY SISPY fluisterde en ik wervelde zo snel als een demon om te ontdekken waar hij was en hij kende mijn naam. Vogel-Hond fluisterde hij en het geluid klonk zo scherp op zijn lippen omdat hij zo zacht en zuchtend sprak als de windvlaag in een fluistering was het, zijn stem de hele wereld in een fluistering zo’n bezwering was het. Vogel-Hond ben je mooi vroeg hij, en omdat hij het vroeg, was het zo en ik antwoordde ja, ja ik ben mooi als jij het zegt en hij zei ja je bent mooi maar Vogel-Hond je zult sterven zo’n woord het klonk scherp als mijn naam op zijn lippen dus huilde ik. Sispy huilde ik Sispy.

Zo'n glimlach was het met de zon erin en de zomer ook hij glimlachte en ik kon niet huilen. De wereld is vol geheimen zei hij en verrassingen. Ik zeg Sispy achter je en hier ben ik om je te verrassen. Met een geheim in mijn knapzak. Ik reis zei hij en zoek jouw soort mensen, soort zoekt soort, om mijn kleine geheim door te geven. Het mooie ervan is: hiermee zul je mooi blijven, je zult niet sterven, jou zal de tijd geschonken worden om alles wat je wilt bereiken uit te zoeken, alles wat je wilt weten te leren, alles wat je wilt doen te vervullen, alles wat je wilt zijn te worden. En de gruwel ervan is: allen die het geheim bezitten willen het op het laatst opgeven, omdat het hen uiteindelijk neerdrukt als de laatste strohalm, en de rug van de kameel buigt en gaat door het oog van de naald. Toen gaf hij me de drankjes, geel voor de zon en helderheid en leven en blauw voor oneindigheid en rust en bevrijding wanneer ik dat wil. Leven in een gele fles, dood blauw als de hemel, ijsblauw als staal, zei hij. Hij was zo slecht gekleed, de kleding van een arme venter en een grote opgelapte knapzak waar tekeningen op getekend waren en hij wilde al weggaan. Ik zei ik heb een broer die Uit-Dood-Geboren heet en vandaag is zijn krijgersdag, hebt u voor hem geheimen? Dat had hij, hetzelfde voor Uit-Dood-Geboren, zei hij. Toen zei hij voordat hij wegging: voor hen die het blauw niet gebruiken, ken ik maar één plek; ik ga daar nu naartoe en op een dag zul je bij me komen als je het blauw niet gebruikt en ten slotte zei hij: zeg tegen je broer Uit-Dood-Geboren dat alle arenden uiteindelijk naar het nest komen en alle zeelui uiteindelijk aan land. SISPY SISPY fluisterde hij tegen de wind en huiverde en toen was hij er niet.'

Vogel-Hond was normaal gesproken geen spraakzame vrouw, dus zou Joe-Sue haar betoog al vreemd hebben gevonden als het over het weer was gegaan. Maar nu was het verbijsterend. Ze stak haar hand in een diepe zak van haar vodden en haalde nog twee

flesjes tevoorschijn, gelijk aan haar eigen trotse bezit. Ze waren voor hem, mij. De gele eeuwigheid van het leven en de blauwe eeuwigheid van de dood. Joe-Sue pakte ze aan, rende zijn tent in en krabbelde in de aarde om ze te begraven onder zijn slaapmat. Toen hij weer buiten kwam, was het gele flesje leeg en lag het blauwe in stukken op de rots waar Vogel-Hond zat. ‘Dood,’ zei ze. ‘Dood aan de dood.’

Maar Joe-Sue dronk het zijne niet leeg. Het zou een scheidslijn tussen hen worden.

Na een lange stilte, waarin afstanden zich als universums in alle richtingen uitstrekten, zei ze, met haar oude praktische agressie: ‘Hoepel nu op, Joe-Sue, hoepel op naar de stad.’

Dus daalde ik de helling van de Axona-tafelberg af naar de vlakte van de Wervelende Demonen die ik geleerd had te vrezen; maar de wervelwindjes die op die dorre vlakte ontspringen, bleken al snel, zoals Vogel-Hond had gezegd, niets dan lucht te zijn, dus bereikte ik zonder probleem de stad, door ze achteloos te omdansen. Ik zag auto’s en wasserijen en jukeboxen en allerlei soorten machines en mensen in stoffige kleren met een soort wanhoop in hun ogen; ik zag het allemaal terwijl ik me verstopte achter deuren en schuttingen en me schuilhield in gangen en ik denk niet dat ik gezien werd. Ten slotte had ik genoeg gezien; die glimp had me al geheel en al aangestoken, hoewel ik dat nog niet wist, net zoals Vogel-Hond was aangestoken.

En de mensen in de stad waren blank.

Iets merkwaardigs gebeurde onderweg naar de top van de tafelberg. Ik zag een arend op een rots naar me zitten kijken, ongeveer ter hoogte van mijn schouder. Ik bleef stokstijf staan, dat kan ik u verzekeren. Een groot, volwassen, wreed ogend monster van een arend. Ik bewoog me langzaam, langzaam, steeds dichterbij naar de vogel. Hij bewoog zich niet, toonde geen tekenen van

angst, alsof hij me verwachtte. Ik strekte mijn handen uit; hij liet zich vredig pakken. Ik was opnieuw verbaasd op deze verbazende dag. Ik hield hem vast en streelde hem even en toen, plotse-ling, onverwacht even gewelddadig als hij kalm was geweest, begon hij tegen me te vechten. Natuurlijk liet ik snel los, maar niet voordat die wrede snavel mijn borst had opengereten. Hij vloog weg. Ik zag hem gaan, je zou kunnen zeggen dat een deel van mij meeinging.

‘Wiekende Arend.’ Het was de stem van Vogel-Hond. Ze had zwijgend toegekeken.

‘Dat is je naam. Wiekende Arend. Waarom zou die arend anders naar je toe zijn gekomen voordat hij je aanviel? Het is je krijgersnaam, het kan niet anders.’

‘Wiekende Arend,’ zei Joe-Sue hardop. ‘Ja.’

‘Het is een naam die je waar moet maken,’ zei Vogel-Hond.

‘Ja,’ zei ik.

‘En nu is het tijd om te beginnen,’ zei ze. Ze ging op de rots liggen vanwaar ze naar mij met de arend had zitten kijken, en tilde haar haveloze rokken op.

Dus op één dag werd mij het eeuwige leven geboden, schond ik de wet van Axona, nam ik een krijgersnaam als voorteken en verloor ik mijn maagdelijkheid aan mijn zuster. Het was genoeg om iemand te laten geloven dat eenentwintig iets bijzonders was.

I V

De Schaamaan kwam de tent van Wiekende Arend binnen, zwaaiend met zijn juju-staf als een trieste, tirannieke schoolmeester, vervuld van diepe spijt om het leed dat hij met plezier aanrichtte. De Schaamaan zei dat hij anderen alleen met plezier pijn deed als zijn plicht hem daartoe dwong, want hij had plezier in zijn werk. Hij was een enorme, sjokkende walrus vol

kralen naast de gespannen, gesloten, stille oester Wiekende Arend.

‘Mijn verontschuldigen dat ik zomaar binnerval,’ zei de Schaamaan somber. ‘Ik geloof dat we een nogal preciaire kwestie te bespreken hebben.’ (De aandacht van Wiekende Arend werd naar zijn mond getrokken; die kwijlde in de hoeken.)

‘Ahem,’ ging de Schaamaan verder, ‘ik vroeg me gewoon af, heb je enig idee waar... zij... is?’ Net als de meeste Axona’s gunde hij Vogel-Hond niet graag haar krijgersnaam; en eveneens net als de meeste Axona’s was hij vergeten hoe ze voordien heette.

‘Nee,’ zei Wiekende Arend. ‘Maar ze is niet hier. Niet in Axona.’

‘Precies. Je realiseert je toch wel dat dit ons in een lastig par- ket brengt? Vis-à-vis de wet, zeg maar?’

Het was eigenlijk heel eenvoudig. De plotselinge verdwijning van Vogel-Hond betekende dat Wiekende Arend, als naaste ver- want en enig overlevende familielid, eindelijk onbeschat was te- gen aanvallen van de Axona’s. Omdat de wetsovertreedster niet gestraft kon worden, ging haar schuld op hem over. Er was maar één straf: verbanning.

Het enige wat Vogel-Hond had gezegd was: ‘Ik heb Sispy van- daag weer gezien. We gaan weg.’ Dat was in de kleine uurtjes van de ochtend. Pas later drong het tot Wiekende Arend door dat hij vandaag precies zo oud was als Vogel-Hond op de dag dat ze de venter voor het eerst was tegengekomen. Vierendertig jaar, drie maanden en vier dagen. Het was alsof zijn toekomst haar verle- den had geraakt.

Het was een abrupt vertrek, maar aan de andere kant waren ze uit elkaar gegroeid vanaf het moment dat Wiekende Arend had geweigerd het gele elixer te drinken. Voor hem was het vaag weerzinwekkend geweest om Vogel-Hond zo te zien, versteend in een onveranderlijke leeftijd, nu haar cellen zich elke dag vol- maakt vernieuwden en er geen haar uitviel die niet door een nieuwe werd vervangen. En voor Vogel-Hond was de aanblik

van haar kleine broertje dat dagelijks naar haar toe groeide een voortdurende afwijzing van haarzelf en de beslissing die ze had genomen. Het was de eerste en belangrijkste kwestie waarin Wiekende Arend haar voorbeeld niet had gevolgd.

Ze waren zelfs al jaren niet meer met elkaar naar bed geweest, ze misten het allebei. Maar ja, dacht Wiekende Arend, nu heeft ze Sispy. De vrouw van een venter: tam einde voor haar.

De Schaamaan schraapte opnieuw zijn keel. Wiekende Arend dwong zich naar zijn dubbelzinnigheden te luisteren.

‘Gezondheid,’ zei de walrus pompeus, ‘is een heikel ding, moet je weten. Vreselijk heikel. Je moet altijd zorgen dat je één stap voor ligt. Slinkser dan de sluipende bacil, als je me kunt volgen. Vang de beer eer hij geschoten is, hè, hè?’

De Axona’s waren geobsedeerd door ziekte en reinheid. Ze gebruikten meer metaforen die uit deze angst voortkwamen dan de driftigste hypochonder.

‘Op dit moment’ – het gezicht van de Schaamaan vertrok tot een tragisch masker – ‘ben ik bang dat de publiekelijke opinie doodkoud tegen je is, beste man.’

‘Publieke,’ zei Wiekende Arend.

‘Precies. Doodkoud. De temperatuur stijgt. Er waart een koorts door het land, als je voelt wat ik bedoel. Er zijn mensen die enig aderlaten diagnosticeren’ – zijn lippen krulden in een uitdrukking van elegante afschuw – ‘maar natuurlijk ben ik het niet volledig met hen eens. Ik snap het wel, hoor. Ben het er alleen niet mee eens. Zal mijn liberale opvoeding wel zijn?’

‘Wat is uw standpunt?’ vroeg Wiekende Arend.

‘Aha, mijn standpunt. Aha. Dat is nog eens een goede vraag. Ik citeer de spreuken van Axona, en als ik het mis heb, mag je het zeggen. “Al wat Onaxona is, is onrein.” Ik ben bang dat we hier echt geen besmetting kunnen gebruiken, weet je. Verspreidt zich als een lopend vuurtje. En voor je het weet, poef, heerst er een ziekte. Niets tegen jou persoonlijk, natuurlijk. Altijd al gevonden

dat je meer goed deed dan goed enzovoort. Maar het is nu eenmaal zo, niets aan te doen, ze heeft je voor het blok gezet, ben ik bang. Per slot van rekening zou je al besmet kunnen zijn.'

'Dus wat stelt u voor?'

'Moet je horen, MOET je HOREN. Waarom sluip je niet gewoon weg, vanavond, na het vallen van de duisternis, vat je. Scheelt een hoop onaangename scènes. Dat is mijn voorstel. Denk er maar eens over na. Ik vind het echt heel vervelend allemaal.'

Wiekende Arend, alleen in zijn tent, krabbelde verwoed in de aarde. Toen had hij ze: het gele en het blauwe. Als ik dan toch Daarbuiten moet leven, dacht hij, kan ik mezelf tenminste één voordeel geven. Hij sloeg het flesje met de levenschenkende vloeistof achterover. Het smaakte bitterzoet. Het blauwe flesje stak hij in zijn zak.

Ik zei al dat het leven bij de Axona's me in allerlei opzichten op Kalfeiland heeft voorbereid. Een van die opzichten is dit: het heeft Wiekende Arend de kracht van de obsessie bijgebracht.

Het stadje heette Phoenix omdat het was herrezen uit de as van een grote brand waardoor de oudere, veel grotere stad, die ook Phoenix heette, volledig was verwoest. Niemand wist waarom die stad zo was genoemd. Nu was het een klein plaatsje.

Als Livia Cramm door plaatsjes als Phoenix reed, hield ze haar ogen goed open en mat ze zich een air van verveelde lusteloosheid aan. Mevrouw Cramm was een mannenverslindster; ze verteerde mannelijke passie met buitengemeen verderfelijke vreugde. De ongelukkige meneer Cramm, een kleine, bebrilde, onbeholpen miljardair, had ze al lang geleden van zijn levenssappen beroofd en hij stierf onder het mompelen van uitingen van genegenheid in haar verpletterende omhelzing, na haar in zijn testament zijn miljarden te hebben nagelaten. Hij had haar ook zijn rijtuigen, zijn paarden, zijn Amerindiaanse en Indo-

Europese landerijen en last but not least zijn jacht nagelaten. Als er één ding was dat mevrouw Cramm ertoe kon verleiden even van het verleiden af te zien, was het de zee. Die liefde had ze gedeeld met meneer Cramm: de enige liefde die ze hadden gedeeld.

‘Meneer Cramm,’ placht mevrouw Cramm te zeggen in de dagen voordat ze haar spraak had verfijnd, ‘had een standaard grapje over de zee. Als je je bedroefd of verloren voelt, zei hij, dan moet je navelgeren. Naar je navel navigeren, snapt u. Meneer Cramm had een ontzettend beroerd foefohumo. Hij noemde me vroeger altijd zijn Jungfrau, want hij was nogal een polyglot. Toen ik vroeg waarom, zei hij bliksemsnel, schat, een Freudlein ben je zeker niet!! O Jee-zuss, dat foefohumo. Ik hou van mannen die me aan het lachen kunnen maken. Zeker als ze een maritieme achtergrond hebben.’

Tegenwoordig was mevrouw Cramm, nu haar beste jaren achter haar lagen, meer geraffineerd en minder kieskeurig. Ze had ze graag jong, maar niet te jong; lang, maar niet te lang; blond, maar met een zweem van donker. Verder nam ze wat ze krijgen kon. Ze hield haar ogen goed open in plaatsen als Phoenix omdat die vol min of meer jonge, min of meer lange, blond-tot-donkerharige, hopeloos platzakke mogelijkheden liepen.

Dus ging haar hart aanmerkelijk sneller kloppen bij het zien van Wiekende Arend. Livia Cramms passie voor de jacht was nooit gedoofd. Wauw, dacht ze.

‘Hé, jij daar met die grote ogen,’ riep ze. ‘Joehoe!’

Wiekende Arend hield op met doelloos door de straat slenteren. Het blikje waar hij tegenaan had geschopt, kwam kletterend tot stilstand.

‘Werk nodig?’

‘Wat voor?’ Wiekende Arend probeerde niet te laten merken hoe gretig hij was.

‘O, je weet wel, geld verdienen,’ riep mevrouw Cramm. ‘Klusje af en toe. Dat soort dingen.’

Wiekende Arend dacht er ongeveer een seconde over na. Hij liep op haar enorme auto af.

‘Mevrouw,’ zei hij, ‘waar ik vandaan kom, hebben we een gezegde. Een levende hond is beter dan een dode leeuw, maar de dood is te verkiezen boven armoe.’

‘Ik zie nu al dat dit een fascinerende relatie wordt,’ zei mevrouw Cramm. ‘Ik houd van mannen met hersens.’

Toen de auto wegzoefde, bedacht Wiekende Arend dat hij opnieuw in de greep van een oudere vrouw was. Deze gedachte werd onmiddellijk gevolgd door het besef dat hij dat niet erg vond. Ik was een man die zich kon aanpassen, eerder een kameleon dan een arend, beter in reactie dan in actie. Terwijl mevrouw Cramm juist wel in leek voor actie.

V

Wiekende Arend mocht Nicholas Deggle van meet af aan niet. Hij begreep bijvoorbeeld niet wat diens relatie tot Livia Cramm was. Hij leek weinig meer uit te voeren dan af en toe een goocheltruc en daarvoor grote sommen geld – en af en toe een edelsteen – te krijgen.

‘Geschenken, liefste,’ was de verklaring van mevrouw Cramm. ‘Hij is een vriend, en een genie bovendien. Een waar *talent marin*. Mag ik mijn vrienden geen cadeaus geven?’

In de ogen van Wiekende Arend was Nicholas Deggle helemaal geen genie: afgezien wellicht van zijn gave om de gulheid van zijn weldoenster met zwier te accepteren. Bovendien zag hij er met die donkere, nauwsluitende kleding, ringen, parfums en de roos in zijn knoopsgat niet uit alsof hij de geschenken nodig had.

Omdat de verwoestingen van de tand des tijds Wiekende Arend zelf bespaard bleven, ontging hem de sleutel tot Livia’s

afhankelijkheid van Deggle. Naarmate ze ouder werd, verdiepte ze zich steeds meer in het bovennatuurlijke. Ze verslond de tarot, de heilige schrift, de kabbala, handlijnkunde, alles wat beloofde dat de wereld meer was dan ze leek; dat het fysieke einde niet het echte einde was. Omdat Deggle haar interesses deelde en aanzienlijk bedrever was dan zij, kon Livia Cramm hem niet missen.

Deggle droeg gewoonlijk iets bij zich dat hij zijn toverstafje noemde. Het was een uitzonderlijk voorwerp: cilindrisch, zo'n vijftien centimeter lang, licht gebogen. Het uitzonderlijke eraan was dat het gemaakt was van massieve steen. Wiekende Arend had nog nooit zoiets gezien.

'Waar heb je dat gevonden?' vroeg hij een keer. Deggle keek hem smalend aan en antwoordde: 'Het is de steel van een stenen roos; ik heb hem afgebroken.' Wiekende Arend voelde zich stom; door de vraag te stellen had hij zich blootgesteld aan de hoon van het antwoord.

Het toverstafje werd gebruikt wanneer Deggle weer eens een goocheltruc deed. Dan stond hij daar, langneuzig en donker, in een zwarte mantel, en toverde wonderen uit het niets. Zelfs Wiekende Arend was onder de indruk van die vertoningen, en doordat hij zo onder de indruk was, mocht hij Deggle nog minder. De illusionist gaf zijn geheimen nooit prijs, maar Livia aanbad hem erom.

Op een keer, na zo'n vertoning, wilde Livia graag haar eigen bovennatuurlijke gaven demonstreren. Ze wenkte Wiekende Arend met een dwingend gebaar. 'Kom,' zei ze, 'laat Livia je lieve handje lezen.'

Wiekende Arend kwam argwanend dichterbij. Livia keek en kneep en voelde en porde, en nam een plechtstatige uitdrukking aan.

'Wel wel, lieve Arend,' zei ze. 'Wat is me dat een verschrikkelijke hand.'